

WELKOM!

Toolkit: Samen innoveren in een innovatieteam

Anje Ros en Henderijn Heldens

Lectoraat Goed leraarschap, goed leiderschap

Fontys Hogeschool Kind en Educatie / Partnerschap opleiden in de school

Inhoud

1. Bedoeling
2. Hoe werkt het?
3. Ervaringen en opbrengsten
4. Zelf aan de slag?

Bedoeling samen innoveren

Aanleiding Toolkit

The next step:

Naast samen opleiden, onderzoeken en professionaliseren:

samen innoveren

- Onderbouwde oplossingen voor praktijkproblemen
- Alle expertise in het partnerschap benutten
- Gelijkwaardig leren van elkaar door studenten, opleiders en werkveld
- CoP's/PLG's/Learning communities: *innovatieteams die samen iets maken*

Innovatieteams: een methodiek

Doel:

- Op een onderzoeksmatige, efficiënte en voor alle betrokkenen haalbare manier:
- Concrete en praktische handvatten ontwikkelen
- **En** professionele ontwikkeling van alle deelnemers, op:
 - Inhoud
 - Ontwerpen
 - Samenwerking
 - Onderzoek

Kwaliteitsindicatoren

- Systematische aanpak met duidelijke structuur
- Gebruik van kennis (uit onderzoek en netwerk)
- Gelijkwaardigheid (studenten, leraren, opleiders)
- Impact: gebruik van ontwikkelde handdatten (draagvlak in de organisatie)
- Efficiënt en haalbaar (8 bijeenkomsten van 2 uur)

Hoe werkt het?

In 8 sessie van vraagstuk naar beredeneerd ontwerp

Ontwerpen in 8 stappen

Toolkit

- Katern
- Handleiding
- Filmpjes
- Leidraad per sessie
- Werkvormen

The screenshot shows a website page with a pink header. On the left of the header is a logo for 'Platform Samen Onderzoeken'. On the right are navigation links: 'Home', 'Vind elkaar', 'Kennisbank', 'Tools', 'Nieuws', 'Agenda', and 'Contact'. Below the header is a breadcrumb trail: 'Home > Toolkit | Samen innoveren in een innovatieteam'. To the right of the breadcrumb is a search bar with the text 'Waar bent u naar op zoek?' and a magnifying glass icon. The main content area features a teal-tinted image of four people in a meeting. The image has the text 'Toolkit' in the top left, 'Innovatieteams' in the center, and 'Een ontwerpaanpak voor samen innoveren' at the bottom. To the right of the image is the page title 'Toolkit | Samen innoveren in een innovatieteam' and a paragraph of text.

Platform Samen Onderzoeken

Home Vind elkaar Kennisbank Tools Nieuws Agenda Contact

Home > Toolkit | Samen innoveren in een innovatieteam

Waar bent u naar op zoek?

Toolkit

Innovatieteams

Een ontwerpaanpak voor samen innoveren

Toolkit | Samen innoveren in een innovatieteam

Samenwerken aan een innovatief vraagstuk, met collega's uit andere scholen, eventueel met studenten, onderzoekers, opleiders of mensen uit andere sectoren. Dat kan je veel opleveren! Dergelijke samenwerking is alleen lang niet altijd effectief, soms blijven deelnemers hangen in veel praten, soms wordt er te snel voor een oplossing gekozen. Henderijn Heldens en Anje Ros van het lectoraat Goed Leraarschap, Goed leiderschap van Fontys Hogescholen, hebben een methodiek ontwikkeld die je in acht bijeenkomsten door het proces leiden.

Deze praktische toolkit is voor iedereen die in (bovenschoolse) teams op een effectieve manier wil samenwerken aan een innovatief vraagstuk. Voor elk van de acht bijeenkomsten is er een leidraad in de vorm van een PowerPoint met daarin doel, een agenda en werkvormen. Je werkt toe naar het ontwerpen van een tool en/of praktische handreiking. De methodiek ondersteunt bij het leggen van een goede verbinding met de eigen school en met het benutten van ieders netwerk. De toolkit bestaat uit:

Hoe kan een ontwerp er uit zien?

Tool:

Feedback vragen in lerende organisatie

Checklist:

Didactisch coachen

Plattegrond:

Inrichting buitenruimte

Zelfscan:

Literair paspoort voor docenten

Ervaringen en opbrengsten

Wat leren deelnemers door het werken in een innovatieteam?

Onderzoek naar innovatieteams

- Laatste bijeenkomst: interview door ons lectoraat
- Groepsgesprek over:
 - Succesfactoren en knelpunten van de methodiek
 - Opbrengsten voor de deelnemers
 - Verbetersuggesties

Toegepast in diverse contexten

- Opleidingsscholen (bv studenten-leraren-docent(en)): 6
- Startersnetwerk (startende leerkrachten – coach – opleider - schoolleider): 5
- Sprong kennislabs (leraar PO-leraar VO-opleider-onderzoeker): 14
- Versnellingsplan ICT (onderzoekers – beleidsmedewerkers – docenten): 1
- Schoolleiders netwerk SRPO (schoolleiders hele land): 1
- Raak-Publiek ouderparticipatie (onderzoekers– medewerkers zorginstelling/speciaal onderwijs – zorgverleners): 4
- Eigen opleidingsteams over bevorderen feedbackgeletterdheid: 10

Opbrengsten:

Interprofessioneel samenwerken

"Je praat vaak met dezelfde mensen om je heen over ontwikkelingen. Ik vind het zo fijn om in het innovatieteam met mensen met verschillende achtergronden dit proces te doorlopen. Het geeft je energie, dat je even uit die vaste groep gaat waar je altijd mee zit. En dat je dan de kennis en vragen hoort van andere mensen, die je ook anders laten denken. Het is goed als mensen van buitenaf vragen stellen: maar hoezo doe je dat op die manier?" (leraar)

"Helemaal in het begin hebben we rollen verdeeld en het mooie was dat ook de studenten aangaven dat zij graag bepaalde rollen wilden oppakken. Zo had iedereen zijn aandeel en ontstond er gelijkwaardigheid in de samenwerking." (schoolleider)

Opbrengsten: *Ontwerpvaardigheden*

“We hebben heel lang in de brainstormfase gezeten, zodat iedereen op een gegeven moment dacht: nu willen we wel eens concreet. Maar eigenlijk was het juist super fijn dat we zo lang in de brainstormfase zaten, omdat je pas tot de goede dingen komt als je zo breed blijft kijken. Dat is het grote voordeel ervan.” *(schoolleider)*

“Ik heb gemerkt dat ik heel snel geneigd ben om in oplossingen te denken. Het doorlopen van de hele cyclus hielp om stap voor stap eerst heel breed te houden en daarna pas te trechteren. Dat heeft geleid tot veel meer diepgang. Daardoor kom je uit op iets wat je van tevoren nooit had kunnen bedenken. Het is zo veel waardevoller geworden dan ik vooraf voor mogelijk hield.” *(leraar)*

Opbrengsten: *Onderzoeksmatig werken*

“Ik word heel blij van onderzoek doen. Tijdens de studie heb je daar natuurlijk tijd voor, maar zodra je werkt niet meer. Het is heel mooi om zo’n heel onderzoeksproces weer te doorlopen, en daarbij verschillende perspectieven mee te nemen. Doordat wij in een innovatieteam hebben gezeten, zijn wij als school nu bezig met schoolontwikkelingen, waar ik heel blij van word en trots op ben. Ook dat het door het team wordt opgepikt en dat we met z’n allen weer een proces ingaan.” *(leraar)*

“De inhoudelijke verdieping heeft gezorgd voor bewustwording van het belang van literaire competenties en ook wat dat is. Er bleek nog een hele wereld achter te zitten. Die verdieping in de literatuur heeft niet alleen bij mezelf, maar ook bij de collega’s in het team voor bewustwording gezorgd.” *(leraar)*

Opbrengsten: *Netwerkvaardigheden*

“We hebben tijdens het proces veel contact gezocht met expertise van buiten, zoals een lector van de opleiding. Er heeft ook een workshop plaatsgevonden met een hoogleraar. Ook hebben we input gevraagd aan andere scholen.” *(opleider)*

“Ik spreek nu andere collega’s die ik anders niet vaak spreek. Interessant om te weten wat hen beweegt. Ik ben erachter gekomen dat het thema breder leeft dan gedacht en dat motiveert mij. Door de brede interesse voel ik ook dat we mandaat hebben om het thema echt op de kaart te zetten. Ik heb nu meer focus om het nut en de noodzaak te zien van vernieuwingsonderwijs. Ik heb ook nieuwe ideeën gekregen om het contact met het werkveld te intensiveren.” *(opleider)*

Zijn er ook valkuilen?

- Te breed
- Teamleden eigen organisatie niet aangehaakt: leraar als broker
- Teams te homogeen of teveel studenten

Tip: Rol procesbegeleider

Voortschrijdend inzicht: Leraar is (geen) bruggenbouwer (oa Bovens ea, 2022; Glegg ea 2016)

Rol van de bruggenbouwer	Toelichting
Linking agent	Brengt de juiste mensen met elkaar in contact
Facilitator	Zoekt gemeenschappelijke belangen tussen innovatieteam en overige teamleden / organisatie
Capacity builder	Zorgt voor empowerment collega's bij kennisbenutting
Informatie manager	Vertalen van kennis uit innovatieteam naar taal van de eigen school / andere teams, etc.
Evaluator	Monitoren en evalueren van processen van kennisdeling en –benutting en nagaan welke ondersteuning nodig is van (informele)leiders

Zin om aan de slag te gaan?

- Check de website <https://www.platformsameneroeken.nl/innovatieteams/>
- Beluister de Podcast <https://www.platformsameneroeken.nl/blog/2023/02/06/podcast-samen-eroeken-5-samen-innoveren-in-een-innovatieteam/>
- Neem contact op met het lectoraat via fhke-lectoraat@fontys.nl

Bedankt!

Platform
Samen Opleiden &
Professionaliseren